

K VIV-Ethische Leidraad voor Ingenieurs:

1. Situering: zijn ingenieurs geïnteresseerd in ethiek?

Het wordt dikwijls met argwaan bekeken wanneer een mens of een groep openlijk spreekt over zijn ethische ingesteldheid. Waarom zou je het doen ook? Het is toch vanzelfsprekend dat je probeert integer door het leven te gaan? Het is toch vanzelfsprekend dat je probeert je verantwoordelijkheid op te nemen? Zo het al niet de verdenking oproept dat je iets te verbergen hebt, komt het op zijn minst pocherig over: "Zie eens hoe goed wij zijn ..." Over je eigen ethiek spreek je niet

Anderzijds is de roep om ethische verantwoording nog nooit zo groot geweest als vandaag. De politieke wereld, bedrijven en organisaties worden aangesproken over hun gedrag en houding. Zij moeten klaar staan om op elk ogenblik verantwoording af te leggen. Om dat te kunnen doen, kan je best voorbereid zijn door op voorhand erover na te denken.

Techniek wordt vandaag door vele mensen niet meer vanzelfsprekend éénduidig positief ervaren. Ingenieurs worden, individueel en in groep, bevraagd over hun doen en laten. Zij zijn immers de techniekexperts bij uitstek. In die context is het goed dat een ingenieursvereniging zoals K VIV, net zoals andere beroepsverenigingen, zich beraadt over de ethische verantwoording van de beroepsmatige activiteit van haar leden.

Met de "K VIV-Ethische Leidraad voor Ingenieurs" wil de K VIV getuigenis afleggen dat zij bewust is van de rol en de verantwoordelijkheid van ingenieurs in de samenleving. Het is het resultaat van een beweging van zelfreflectie en een uitnodiging aan ingenieurs om af en toe stil te staan bij de ethiek in hun werk.

Deze tekst is geen tuchtreglement. Het kan niet de rol of de pretentie van de K VIV zijn om haar leden voor te schrijven hoe ze zich moeten gedragen. Integendeel, ethiek vraagt dat ieder zijn of haar verantwoordelijkheid zou opnemen. Het eigen geweten blijft de ultieme instantie van verantwoording.

De tekst is geformuleerd aan de hand van een aantal ideaalbeelden. In zijn idealisme zal hij velen als onrealistisch in de oren klinken. Maar misschien bestaat ethisch handelen er juist in dat je, met een aantal idealen voor ogen, naar eer en geweten probeert uit te maken wat in concrete situaties kan. Soms zal dat betekenen dat je het ene ideaal moet opofferen voor het andere. Door toch in alle realisme een aantal idealen uit te spreken, wil de K VIV getuigen van haar geloof in het belang van het ethisch handelen. Dit met alle begrip voor die situaties waar je niet anders kan dan "de keuze van het minste kwaad" ...

Een tekst als deze moet wel algemeen blijven. Het is onbegonnen werk een volledig en zeer concreet overzicht te maken van alle situaties waar ingenieurs zouden kunnen mee te maken krijgen. De verscheidenheid aan feitelijke beroepen waar mensen met een ingenieursdiploma in terecht komen, is bovendien enorm groot. Het zal eenieders taak blijven om de situaties waarmee hij of zij geconfronteerd wordt te interpreteren. Hopelijk kan dit gebeuren in overleg met collega's en andere medewerkers en betrokkenen. Door het bijeenbrengen van concretere ervaringen en getuigenissen van haar leden, kan de K VIV in de toekomst steun bieden aan wie wil blijven geloven dat ethiek kan.

2. De Leidraad

Wetenschap, Techniek en Maatschappij

Oordeelkundige inzet van wetenschap en techniek helpt de maatschappij haar voortbestaan veilig te stellen en de kwaliteit van het leven van haar burgers te verbeteren. Door daaraan mee te werken bewijzen de ingenieurs een dienst aan hun medemensen.

In die rol ontwerpen, realiseren of exploiteren ingenieurs o.a. producten, processen en systemen, infrastructures, gebouwen en installaties. Daarvoor vormen ingenieurs zich permanent in de ontwikkeling en de toepassing van wetenschap en techniek. Zij kunnen daardoor ook advies en vorming geven of leidinggevende functies waarnemen. Zij doen dat met zin voor samenwerking en sociale vaardigheid.

Verantwoordelijkheid

In de uitoefening van hun beroep zijn ingenieurs verantwoordelijk voor hun persoonlijke beslissingen als individu, in groep, als leden van hun beroepsgroep en als leden van de maatschappij.

Integriteit

Ingenieurs wegen voor zichzelf hun competenties eerlijk af.

Ingenieurs streven loyale verhoudingen na.

Ingenieurs melden belangenconflicten aan de betrokken partijen.

Ingenieurs bewaren de vertrouwelijkheid van informatie voor zover dat geen algemeen onrecht veroorzaakt.

Openheid

Ingenieurs zijn bereid om te luisteren en aanvaarden eerlijke kritiek op hun inzichten en op de technieken die zij inzetten voor hun realisaties.

Ingenieurs erkennen het belang van multidisciplinaire samenwerking. Zij waarderen de bijdragen van andere beroepsgroepen.

Ingenieurs erkennen en verbeteren hun fouten.

Redelijkheid

Ingenieurs gaan omzichtig om met de invloed die voortvloeit uit de uitoefening van hun functie. Zij stellen daarbij de geestelijke en lichamelijke integriteit van allen die daarbij betrokken zijn en de techniek op mensenmaat als prioriteit voorop.

Burgerzin

De technologische ontwikkelingen groeien uit het handelen van de hele maatschappij.

Ingenieurs nemen deel aan dit bewustmakingsproces. Daarbij verduidelijken zij de diverse aspecten van een technologie of een techniek en wijzen ze op risico's en mogelijkheden tot bijsturing.

Ingenieurs wensen dat de maatschappelijke keuzes steunen op een zo volledig mogelijke informatie. Ingenieurs uiten op het gepaste ogenblik hun mening. Dit houdt in dat zij recht hebben om gehoord te worden en zo nodig bescherming krijgen.

Ingenieurs bekommeren zich om duurzaamheid, zowel van hun realisaties als van het milieu waarin die terechtkomen en van het milieu waaruit de grondstoffen voor hun productie betrokken worden.

Ingenieurs doen pro-actief voorstellen om de kwaliteit van de regelgeving te bevorderen.

Ingenieurs eerbiedigen de verschillende culturen waarmee zij in hun opdrachten te maken krijgen. Indien gewenst integreren zij zich in deze verschillende culturen zonder hun eigenheid prijs te geven.

Collegialiteit

Ingenieurs ondersteunen collega's en medewerkers in hun professionele ontwikkeling en in hun ethisch handelen, ook wanneer zij op een gezonde manier met elkaar wedijveren

in de uitoefening van hun beroep. Zij respecteren de vindingen van anderen als hun intellectuele eigendom en erkennen hun essentiële bijdragen. Ingenieurs zijn zich ervan bewust dat ze behoren tot een beroepsgroep met een specifieke opdracht. Van daaruit groeit hun getrouwheid en collegialiteit. Zij zijn zich ervan bewust dat zij persoonlijk verantwoordelijk zijn voor het imago van heel hun beroepsgroep.